

fri Næring paa Beværteromraadet. Vi se, at vi naa ikke længere end til Slutningen af 60-erne, altsaa godt 10 Aar frem, før man begynder at blive betænkelig, man begynder at beklage sig over det stærkt stigende Antal Beværtere. Saa faa vi den saakaldte Købstadskommission, som overvejede forskellige Forhold angaaende Aarsagen til det økonomiske Tryk, der i Slutningen af 60-erne hvilede over vore Købstæder, og denne Kommission afgav sin Betænkning den 6. September 1871. Det er interessant at se, at denne Købstadskommission, som ellers var uenig om alle de Punkter, den havde fremme til Overvejelse, er enig om et eneste Punkt, nemlig om dette, at den fri Beværternæring, det stærkt stigende Antal af Beværtere i Købstæderne, har i høj Grad bidraget til — det er udtrykkelig udtalt i Betænkningen — at fremkalde Armod og Usædelighed i Købstæderne. Det udtaler Kommissionen enstemmigt. Jeg siger, det er interessant at se dette, at efter at man i Byerne har prøvet at leve under en fri Beværternæring i noget over 10 Aar, er man allerede klar over Virkningen af dette Forhold.

Det oplyses i denne Betænkning, at i 1840 er der i Købstæderne i Gennemsnit 1 Beværter for hver 238 Indbyggere, men fra 1840—70 er Beværterantallet steget saa stærkt, at man er naaet op til 1 Beværter for 122 Indbyggere, det vil altsaa sige, at Beværternes Antal i Forhold til Indbyggerantallet er fordoblet. Kommissionen forlanger saa — ja, jeg ved ikke, om det udtrykkelig var et Forlangende, eller om det ikke snarere var en Henstilling, den fremsætter i hvert Fald det Forslag, — at der ved Lov skal gives Kommunalbestyrelserne Bemyndigelse til ved en Vedtægtsbestemmelse at fastsætte et Maksimumstal for Beværterne i Byerne. Regeringen og Rigsdagen imødekomme dette Forlangende fra Købstæderne ved i Loven af 1873 at indføre en Bestemmelse, hvorefter Kommunalbestyrelserne i Købstæderne fik den ønskede Bemyndigelse, og denne Bemyndigelse gjorde de Brug af paa en saadan Maade, at de gennemførte bunden Beværternæring under den Form, at de satte et Maksimum for Antallet af

Beværtere rundt omkring i vore Købstæder, saa man kan sige, at fra 1873 er man i Henhold til Kommunalbestyrelsernes egen Beslutning naaet dertil, at vi atter ere komne ind paa at leve under bunden Beværternæring.

Der kom derpaa en Periode, hvor der syntes at ske ligesom et Omslag i Købstæderne. Nu ved jeg ikke, om jeg bestemt tør gaa ud fra, at det, jeg har anset for Grunden til dette Omslag, er den rette, men jeg tror, jeg ikke tager fejl i den Betragtning, at Grunden til dette Omslag i Byerne var den, at man i Købstæderne kom ind paa at drive almindelig Beværtning paa Gæstgiverborgerskab. Forholdet var jo, at om Gæstgivernæring er der ikke nogen Bestemmelse i den Vedtægtsbestemmelse, hvormed man indskrænkede Beværternes Antal. Man er gaaet ud fra, at en Købstadgæstgiver kun havde Ret til at beværte de rejsende, de logerende, men derimod ikke Byens Beboere. Heri skete der et Omslag i Firserne, idet vi fik to Højesteretsdomme, den ene af 25. Januar 1881, den anden af 23. Marts 1889, som fastslog, om jeg saa maa sige — jeg ved ikke, om det er det rette Udtryk — at en Købstadgæstgiver har Ret til at beværte ogsaa Byens Beboere. Efter at man var kommen ind paa dette Forhold, og da man ikke havde nogen Grænse for Gæstgivernes Antal, blev det i mange af vore Købstæder almindeligt, at man løste Gæstgiverborgerskab og paa dette drev almindelig Beværtning. Man vil straks se, at naar man paa denne Maade kan omgaa baade Loven af 1873 og de kommunale Vedtægter, har det ikke stort at betyde, om man i en Vedtægt begrænsede Beværtingernes Antal, det antager jeg da, og det er blevet bekræftet ved en Samtale med flere af de Mænd, der have gjort sig til Talsmænd for den fri Beværternæring i Byerne. Det var dette Forhold, jeg her har nævnt, som gav Anledning til, at Ædruelighedskommissionen for omtrent 2 Aar siden fremkom til Indenrigsministeriet med en Henstilling om at gennemføre et særligt Lovforslag angaaende Gæstgivernæringen. Denne lille midlertidige Lov, der for Resten allerede er udløbet nu den 1. April, havde til Formaal, at søge at